DÉPOT LÉGAL
LE DIRECTEUR ...
VOIX DU PEUPLE

NĂM THỨ BẢY 638 MỖI SỐ NĂM XU 癸酉年 九月十七日 NGÀY THỨ BẢY 4 NOVEMBRE 1933

GIÁ BÁN

ĐÔNG-PHÁP		NGOẠI QUỐC
Một năm	[illegible]	[illegible]
Sáu tháng	[illegible]	[illegible]
Ba tháng	[illegible]	[illegible]

Mua báo phải trả tiền trước.
Thơ và mandat gởi cho M. TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN. — Ai đăng quảng-cáo, việc riêng, xin thương nghị trước.

TIẾNG-DÂN

聲 La Voix du Peuple 民

Chủ-nhiệm kiêm Chủ-bút HUỲNH-THÚC-KHÁNG
Quản-lý TRẦN-ĐÌNH-PHIÊN
Mỗi tuần xuất-bản hai kỳ : thứ tư và thứ bảy
BÁO-QUÁN Số [illegible], đường Đông-Ba, Huế
Giây-thép nói : số 62
Giây - thép : TIENGDAN HUẾ

Cái qua rồi không trở lại, nên đuổi theo cái sau nầy.
(Tiếp Dư)

TƯ-TƯỞNG "BẢN LÙI"

Cái đã qua không khi nào trở lại

Không nói trước xa, chỉ 5, 10 năm lại đây, trong đám tân nhân vật, nhứt là bạn thanh niên, ai đã an phận lo việc thân gia, không nói việc nước thì thôi, bằng đã nói đến tiền đồ nước nhà thì phần đông tỏ ra cái chí khí tấn thủ mà mạt sát những chuyện đã qua : nói cho rõ là có cái hy vọng « tạo một nước mới », theo con đường tấn hóa chung trên thế giới.

Cái mối hy vọng ấy, tuy ở trong có điều viễn vông và công việc lo tát, không thể một mai một chiều mà gây nên. Song những câu « muốn thì được » và «hy vọng là sự sống», chúng ta thường được nghe luôn, mà ai cũng phải nhận là cái mối tư tưởng trong sạch sáng suốt, dầu là thực tế chưa thấy hiệu quả.

Ngày qua tháng lại, chưa trải bao lâu mà hốt nhiên ngày nay cũng trong đám ấy lại trở nảy ra cái tư tưởng «bản lùi», mà bản lùi một cách rất mau chóng, thực không ai ngờ !

Bản lùi thế nào ? Bản lùi là không trông tới đường trước mà trở quay đầu lại đường sau, muốn kéo thời đại đã qua trước 50 năm làm cho nó xuất hiện giữa ngày nay vậy.

Bình tâm mà nói, cái đã qua không phải toàn dở mà không có một điều hay tốt, song có hay tốt mà nó vẫn là việc đã qua rồi thì không khi nào kéo lại được. Cái cớ « không kéo lại được » đó có hai lẽ : 1 là cứ sa sút mà hư hỏng luôn, cho đến mất tích; 2 là tới lên đường khác mà càng tốt hơn trước. Con đường họa phúc sau nầy là ở chỗ đó, chớ không phải là kéo cái đã qua kia ; mà dầu muốn kéo, hoàn cảnh cũng khác hẳn mà chẳng có nơi nào mó tay vào.

Muốn biết rõ xin mượn một cái ví dụ :

Bốn mươi năm về trước, ai đã từng đi qua trên con đường Hải Vân, tất hiểu rõ nào hòn Vạy hòn Trả, nào dốc Ông dốc Dài, nào đồn Nhứt, đồn Nhì, đồn Ba v. v., đều là đường không tốt, song người đương thời đại ấy, không đi đường ấy, không ngả nào đi được, nên ai cũng phải đi. Nhưng ngày nay con đường kia đã thành rừng rậm, cái bia «đệ nhứt hùng quan» rêu phong đã mấy lớp rồi. Còn con đường mới đào kia, xe điện xe đạp và người đi bộ, phần đông qua lại hằng ngày; nhứt là từ có đường xe hỏa thì sớm mai ở Hàn trưa đã đến Huế, dầu ai có lòng tồn cổ và thủ cựu đến đâu cũng không muốn bỏ đường tiện lợi nầy mà cong trôn gắng sức, trèo dốc băng gai, chen vào trong cái rừng rậm rắn rít hùm beo kia mà một hai khăng khăng rằng : «Tôi đi theo con đường cũ ». Như có chăng nữa, cũng chỉ là cái trí nghĩ trẻ con hay là người điên dại mà thôi.

Vậy mà trong đám tân nhân vật và thanh niên hiện nay, phần nhiều lại nảy ra cái tư tưởng phục cổ, nó trái ngược làm sao !

Đồng bào ta hãy ngó tới đường mới tương lai mà không nên quay đầu ngồi ngóng cái thời đại đã qua nó trở lại với ta nữa.

X

Vấn đề nước mắm sẽ ra giữa đại hội đồng kinh-tế tài-chánh

Vấn đề «độc quyền chai nút nước mắm» gần đây nhân dân lấy làm lo sợ mà dư luận cả Nam, Trung, Bắc, cũng một mực kêu van. Nay mai ra giữa đại hội đồng, tất nhiên mấy nhà tai mắt sẽ đạo đạt lên chánh phủ một cách tường tận và cang quyết, may ra mấy mươi triệu bà con « ăn mắm » ta khỏi mang cái nạn sau nầy chăng. Mong lắm !

Dân Trung-kỳ

VIỆC THẾ GIỚI

Chung quanh cuộc biến động ở Xiêm

Bangkok, 26 Oct. — Theo tin chính phủ Bangkok thì Phya Sriseddhi Songgram (là một tay chủ động trong cuộc biến động ở Xiêm hiện nay, mà chính phủ đã đặc giải thưởng 5 000 tiền cho ai bắt được đem nạp) đã chết trong một trận đánh với quân chính phủ ở trong núi gần Genkel. Chính phủ đã lấy lại được thành phố nầy rồi.

Hoàng gia và một phần các quan trong triều hiện còn trú ở Singora.

Phong trào tẩy chay hàng Nhật ở Trung hoa

Thượng-hải, 26 Oct. — Có tin rằng ở Thượng-hải phong trào tẩy chay hàng Nhật lại sôi nổi lại, nhân vì thấy nhiều người Trung-hoa mua gạo của Nhật do một hãng buôn người Mỹ chở vào.

Địa phương tiểu ban của Quốc dân đảng đứng ra làm hậu thuẫn cho phong trào ấy.

Nội các mới ở Pháp

Ba-lê 26 Oct. — Ông Albert Sarraut đã nhận lập Nội các mới.

Chưa biết sau nầy còn có thay đổi gì nữa không, chớ hiện nay thì Nội các Sarraut gồm :

Thủ tướng và Ngoại giao Tổng trưởng : Albert Sarraut
Binh bộ : Paul Boncour (cũng vẫn cử làm đại biểu Pháp ở Hội Quốc-Liên)
Chiến tranh : Daladier.
Hải quân : Berthon hay De Moorie.
Nội vụ : Chautemps.
Tài chính : Bonnet.
Ngân sách : Piétri hay Palmade.
Nông chính : Queille.
Bưu chính : Laurent Eynac.
Công chính : Paganon.
Lao động : Dalimier.
Học chính : Delbos.
Thuộc địa : Regnier.
Hàng không : Cot.
Thủy thương : Frot.
Hưu bổng : Ducos.
Y chánh : Bonnevay.

Nội các nầy gồm phần nhiều người trong đảng cấp tiến, thứ đến đảng cộng hòa xã hội, và đảng cấp tiến tả dực như Nội các trước và một ít người trong đảng cộng hòa tả dực.

CHUYỆN ĐỜI

Đừng có làm phách

Ông Thánh bên phương Đông có nói : « Biết thì nói rằng biết, không biết rằng không biết, ấy tức là biết» (Tri chi vi tri chi bất tri vi bất tri, thị tri dã). Đảo ngược câu ấy ta có thể nói : Biết mà nói rằng không biết, không biết rằng biết, thì là không biết. Những người ở về câu thứ hai nầy, người ta thường gọi là hạng người làm phách. Người biết mà làm phách dẫu nói rằng mình không biết cũng còn ít, đến cái hạng người không biết mà làm phách nói rằng mình biết mới là về phần nhiều. Bọn ương hèn dốt nát mà thường làm phách, ta cũng không lạ gì. Cũng như các người đàn bà xấu xa vô cùng, gần chừng mình được cái thuyết của Đạt-nhĩ văn (thuyết thì tổ loài người là khỉ) mà cũng cứ tưởng mình là tiên mãi, làm duyên làm bộ rất dễ gai.

Cái lối làm phách như vậy nhiều khi có thiệt hại cho mình. Tôi cũng có kể chuyện chi đâu xa làm gì, chỉ nói một chuyện cạn gần trên con đường xe lửa đương làm mà chắc đã nhiều người trông thấy. Mấy lúc nầy con đường hỏa xa mở làm, những người bám vô mà kiếm phần lợi, nhiều vô số. Trong bọn nầy người có học thức có, người tầm thường có, cho đến cái người không biết chữ nghĩa gì cũng có, và nhứt là không biết chữ tây tiếng tây. Nhưng thế mà hễ đã ra làm việc tây thì không mấy ai là không thạo mấy tiếng mép, như là « mỏa, toa, en, lủy », như là « nông, ủy, mét-xi »... Vì vậy mà trong đám anh em qua lại chơi với nhau thường được nghe những câu « lại » ngó cũng. . . . ngộ. Nhưng nào có phải các bác cai các bác thầu đi đến sở chỉ để giao tiếp với nhau đâu. Họ lại còn phải tiếp xúc với các ông tây nữa. Ở đây cái « ngộ » trên nó đổi ra « nguy hểm ».

Thường thường các ông tây đi coi sở họ rất mong gặp người cai biết được tiếng tây, hỏi đâu nói đó. Vì vậy nên mỗi khi gặp một anh cai đổ nón «bô-sua, me-xừ» một cách dạn dĩ, thì họ bắt đầu hỏi công việc liền. Anh cai không biết tiếng tây, thấy vậy gặp ông tây cũng « bô sua », rồi đứng đó, ông tây nói chi thì nói kệ ông tây, bên nầy cứ một mặt « ủy me-xừ » mà chịu trận chỉ đến khi ông tây nổi sô lên hăm : « tao cho ba đá đít bây giờ ! » cũng « ủy me xừ » ! chỉ khi nào động đến thân mình anh ta, hồi đó ảnh mới tởn. Cái nguy hiểm là vậy đó ! Thật tôi không có lòng nào dám chế nhạo các anh em trước kia không được đi học bao giờ, nhưng tôi muốn cho những anh em nào không biết tiếng tây, đừng tỏ ra là mình biết làm gì, vì nguy hiểm cho mình mà lại không ai buộc mình điều nguy hiểm ấy kia mà !

Đó là nói cái lối nhận mạo những điều không biết, nó nguy hiểm đến thân thể và đến công việc ăn làm. Nay nó còn bày ra lắm trò cười cho công chúng, tuy không hại chi cho mình, nhưng cũng khó chịu thật. Thường thường trên các xe vận tải chung như xe lửa xe hơi có nhiều người đi đường xa, chờ đợi mỏi mà cũng buồn, nên mượn tờ báo quyển sách mà đọc qua cho có việc ; đọc được chữ nào thì đọc, bằng không, có vì xe chạy gió mát mà phải thế rơi quyển sách, gật lên gật xuống cũng nên. Cái đó không ai cười gì. Ngặc vì có người không biết một chữ mà ngồi trên xe cũng dở quyển sách ra xem.... Một ngày kia ở Hàn đi vô, trên xe hơi vận tải chung, tôi ngồi gần một bác dốt đặt cán mai mà cũng làm bộ coi báo. Nếu không thì thôi không khi nào tôi biết bác ta dốt; ngặt vì tôi trông vào tờ báo thì, trời ôi! bác ta cầm lộn ngược ! Thế mà có người ngồi phía sau kêu bác bảo cho mượn tờ báo xem, thì bác lại còn tỏ bộ chăm chỉ xem hơn nữa và bảo : « để tôi coi nốt bài xã thuyết đã ! » Ở phía dưới trương báo ấy có vẽ một cái xe hơi. Tờ báo đã lật ngược thì cái xe hơi kia cũng chúc đầu xuống dưới. Một người khác cũng trông thấy như tôi, muốn chọc bác kia chơi, bèn chỉ vào nói : « — Độ nầy lắm nạn xe hơi nhỉ ! » Bác ta đã dốt lại cũng thật thà, nói một cách tự nhiên : « — Ờ họ ! tội nghiệp cho mấy người đi trong chiếc xe kia thật ». Ai cũng phì cười. Tôi muốn nói thêm : « — Tội nghiệp cho người cầm tờ báo nầy thật ! »

Cạnh hâm

VAN-VAN

Gặp bạn cố tri, ông Thị hán

Mây lòa gió bắt với mưa cầm,
Được rảnh hôm nay ghé đến thăm.
Nồng lợi với trà năm bảy chén,
Hàn huyên no chuyện bấy nhiêu năm.
Qui thần bốn mặt rình nghe lóng,
Tâm sự đôi bên lặng hiểu ngầm.
Muốn tỏ tình kia khôn xiết tỏ,
Non còn cao đó, biển còn thâm.

Thế nhu

Nhớ bạn (*Gửi cho chị H. M.*)

Thồn thức bên lòng nỗi nhớ mong,
Đêm ngày mơ tưởng bạn đồng-song.
Muốn thu đất lại chung làng xóm,
Lại trách trời sao cách nẻo sông.
Đường mấy dặm xa tình cũng đến,
Đèn năm canh đợi bóng lồng chung.
Mối lòng ai có hay chăng tá ?
Thanh khí xưa nay một chữ đồng.

Vẽ phòng sơn, thủy, lâu, đài

Ngồi buồn ta vẽ bức phòng chơi,
Xem thử ai ôi thấy nực cười...
Thâu cả non sông vào một mảnh;
Vạch riêng Âu Á tách hai nơi.
Cây xanh man mát nhà cao thấp;
Nước biếc long lanh cá lặn bơi.
Tô điểm muốn thay tay thợ Tạo,
Nữ oa rèn đá lại là ai ?

Mlle G'a-Thuoc

TRẢ LỜI

Cùng ông Ng. d. H., xã Xuân la, huyện Nam đàn, Nghệ an

Được bài lai cảo (Vườn bị mưu mại) của ông, song không thể đăng được, vì việc nầy cần phải có khổ chủ hai bên mới xét rõ bên nào phải, không thể bằng theo bức thơ mà xét đoán được.

◎

Cùng ông Minh giang, Đức thọ, Hà tịnh

Được bài (Mèo già thành cáo) của ông, song ông không cho nhà báo biết tên thiệt, chỉ ký Minh giang, nên không thể đăng được.

◎

Cùng người dân làng Phú lương

Bản báo có tiếp được bài lai cảo nói ở làng Phú lương có bọn ăn trộm hoành hành mà không nói làng ấy ở Tổng, Phủ, Tỉnh nào, nên miễn đăng.

T. D.

ĐỌC BÀI PHÊ-BÌNH

CÁI "NGƯỜI" TÔI VỚI TỜ BÁO TIẾNG-DÂN

TRONG PHỤ-NỮ THỜI-ĐÀM SỐ 6

HUỲNH-THÚC-KHÁNG

II

Về tờ báo *Tiếng-dân* thì bạn đồng nghiệp chỉ rõ ba điều xấu : không phát đạt, công kích ngầm và hay dùng chữ nho.

Thưa thực, ba điều ấy, ai có cho là xấu mặc lòng, mà tự *Tiếng-dân* ngày sau có chữa được càng tốt, chớ hiện ngày nay ở tình thế *Tiếng dân* thì ba điều đó hoặc giả lại là cái đặc điểm không giống với các báo khác cũng nên. Nói thế không phải tôi cố ý bồi bổ điều dở của tờ báo do mình chủ trương, song theo hoàn cảnh và năng lực của *Tiếng-dân* chưa đủ sức mà bổ chỗ khuyết điểm ấy.

Không phát đạt — Làm báo, ai lại không muốn phát đạt, song phát đạt có nhiều cách khác nhau : cây tùng ở cồn đất sỏi kia, mình còi da sầm, nhánh lá xơ rơ, không ai thấy nó lớn khi nào ; đến như cây tạp trong vườn rậm nọ, bông nở lá xanh, nhánh to mình lớn, sự tươi tốt đó, trông rõ trước mắt; hai bên khác nhau là dường nào. Vậy mà trải qua một trận gió thu, vài mùa nắng hạ thì chỗ cây rậm kia đã thấy đất không, mà cây tùng còi nọ vẫn trơ trọi giữa trời không hề đổi sắc. Như nói cho đúng nghĩa hai chữ «phát đạt», thì chưa biết sự phát đạt là ở cây tùng nầy hay là ở cây tạp kia.

Hiện báo giới xứ ta, không nói trước xa, chỉ trong khoảng đồng thời với *Tiếng-dân* đây, tôi đã từng thấy có vài tờ phát đạt mà phát đạt một cách lạ lùng ! Nhưng « khi lên như gió thổi diều, đến khi sụt xuống như chiêm giá tan ». Cái phát đạt như hoa quỳnh thoáng mất (曇花一現) kia, chưa biết hay hay là dở, nên *Tiếng-dân* không trông.

Vậy nói báo không phát đạt, *Tiếng-dân* tự nhận ; và nói thực nữa, *Tiếng-dân* vẫn phàn nàn là thối lui kia, vì hiện tờ *Tiếng-dân* ngày nay, quảng cáo chiếm hết phần nhiều mà bài vở buộc phải rút gọn lại, không có lối văn viển vông lòe loẹt như vài năm đầu. Vậy mà nói *Tiếng-dân* năm thứ 7 cũng như năm đầu, cái bước thối lui về mặt hình thức kia, mà nhà phê bình còn không thấy, thì chỗ tới hay lui về mặt tinh thần, có lẽ cũng ở ngoài con mắt nhà phê bình chăng ?

Công kích ngầm — Lối văn ngụ ngôn và châm phúng, chiếm một phần trọng yếu trong văn giới Đông Tây xưa nay, ta thường thấy luôn, mà nhứt là ở xứ chế độ áp chế, nhà ngôn luận chưa có quyền tự do, thì lối văn ấy lại là phương thuốc cứu thời rất có hiệu. Huống chi thông tánh loài người, ai cũng trương điều tốt mà không muốn rước điều xấu. Bởi vậy theo cách trung thứ đãi người, ai có điều xấu mà mình công kích, cốt cho người kia bỏ chữa điều ấy mà thôi, chớ không ghét chi phần cá nhân riêng. Dùng lối văn châm phúng thì người có tật ấy biết đựt mình mà tự tỉnh, mà dầu không nữa, cũng không phạm vào câu « ghét người quá lắm là loạn », nhân một điều lỗi mà chê cả tánh nết cả sinh bình, làm trở ngại cho con đường hồi quá sau nầy.

Không những thế, thường thường nhà báo có đăng bài phát biểu một ý kiến tự mình nhận là chân chánh, mà có 5, 3 người phản đối ý kiến trên, gởi bài lại nhà báo, lẽ tự nhiên nhà báo phải trả lời chung ; đã trả lời chung, lẽ tự nhiên không chỉ riêng ai. Vậy mà bạn gởi bài kia có kẻ lại đăng vào báo khác, thành ra ai đã đọc tờ báo kia rồi đọc bài trả lời nầy, thấy 2 bên châm phong tương đối nhau mà không nói tên họ, như vậy họ cũng cho là công kích ngầm.

Đấy là nói lối văn châm phúng thường, mà ai gia cho cái tiếng « công kích ngầm » *Tiếng-dân* vẫn nhiều khi không tránh được và cũng không cần tránh. Đến như việc quan hệ và xác thực, chuyện đích vào người nào thì *Tiếng-dân* vẫn công nhiên chỉ trích ; như đối với bài « *Phép làm dân* » của ông Phan-Khôi, sách «*Nhật tân*» của ông Nguyễn-xuân-Định, chuyện ông Phạm-Quỳnh bác bài «*Chánh-học*» v. v.... thì *Tiếng-dân* không dùng lối văn châm phúng bao giờ. Huống có nhiều việc nói thẳng mà có cái cớ riêng buộc không được nói kia.

Vậy ai có cho lối văn châm phúng là công kích ngầm là xấu nữa, *Tiếng-dân* có chửa cũng khi nào ở dưới pháp luật có quyền « ngôn luận tự do » kia, chớ hiện nay thì tùy theo cái « ca » nói thẳng được thì nói thẳng, không nói thẳng được thì nói theo lối châm phúng.

Hay dùng chữ Hán. — Cái giây chữ Hán dăng dính với quốc văn thế nào, nhà học giả nhiều người đã rõ, vì một thứ văn hóa in sâu trong não người mình đã mấy trăm đời, mà chế độ phong tục tập quán khí cụ, không có cái gì là không có tinh thần Hán-học chạm khắc vào đó, dầu là ở trong có nhiều điều không tốt.

Riêng về độc giả *Tiếng-dân*, người nhà quê chiếm một phần đông, mà người nhà quê đó phần nhiều là nhà Hán-học còn sót, lại là cha anh bạn thiếu niên học quốc ngữ hiện thời. Chính tôi đã tiếp chuyện cùng nhiều người mua báo, người thì nói : « Tôi đem tờ báo về bảo thằng nhỏ đọc cho nghe, nghe những chuyện bên Âu Mỹ hay khoa học cơ khí gì gì mù mịt như chuyện ngoài trời ; hốt nhiên nghe đọc một câu thành ngữ chữ Hán hay là câu Đường-thi, câu Minh-tâm gì, thì cái não tôi tự nhiên cảm xúc, không khác gì ở nơi đất khách quê người mà bỗng gặp người bạn quen, vui sướng vô cùng ». Người khác lại nói : « Tôi bảo thằng cháu tôi đọc báo nghe, nó vừa đọc vừa lên mặt làm thầy nữa, mới giở cho chữ, mà nhứt là châm vào các cuốn giày, mũ, áo, quần văn minh kia. Thỉnh thoảng gặp một vài câu chữ Hán, nói về tánh nết cần kiệm, tôi giảng cho nghe, để chữa bớt cái lối xa hoa kia ».

Ngoài ra nhiều người cũng tỏ ý không nên vứt hẳn chữ Hán đi được, lại có kẻ khuyên *Tiếng-dân*

https://tieulun.hopto.org

đến thêm một phụ trương chữ Hán nữa.

Cái gì trên đời gọi là « thích » không khi nào lìa cái hoàn cảnh mà riêng đứng một mình, thấp quá không ai cúi mình mà theo, mà cao quá cũng không ai vin tới. *Tiếng-dân* ở trong cái hoàn cảnh nói trên, không thể một lưỡi dao mà dứt bẳn cái giây dăng dính với chữ Hán là thứ chữ trong thôn quê ngày nay còn thông dụng, có chữa cái sẩn kia chẳng là khi nào học quốc ngữ đã phổ thông mà có thống hệ, và những sách thượng tướt đã dịch ra quốc ngữ kia.

Tuy vậy, hiện *Tiếng dân* ngày nay dùng chữ Hán thường có dịch nghĩa cả, không hay dùng chữ «khó hiểu» mà không thích nghĩa; vì như trong bài phê bình của bạn đồng nghiệp mà trong có 2 chữ «cáu cẳn», như giải nghĩa ra tiếng quốc ngữ có khi nửa cột báo mà chưa rành. Thử hỏi nhà Tây học và mấy nhà thạo quốc ngữ, không học chữ Hán, có biết nghĩa 2 chữ ấy thế nào không?

Nhân tiện nói luôn câu thi: «*Vị am có thực tánh, tầy thủ tác canh thang*» (未諳姑食性, 洗手作羹湯) trong bài «Cảm tưởng đối với dân biểu» mà bài phê bình trên đã chỉ trích. Thưa thực, thường thường tôi dẫn chuyện cổ nhân, dẫn điển tích, thì hay chua xuất xứ, mà dẫn câu thi hay lời nói thì chỉ làm dấu «..» mà nhiều khi không chua là của ai hay sách nào, một là vì chỉ nhờ trong não mà không đủ sách tra lại, hai là không muốn mạo lời cổ nhân làm của mình, thỉnh thoảng có sai lạc một đôi chữ mà được ai chỉ bảo rất lấy làm cảm ơn.

Câu thi tôi dẫn trên này lại không phải cái «cas» đó, vì tôi nhớ cả toàn 4 câu (có sai chữ *am* 諳 với chữ *tri* 知), mà ngay trên bàn giấy tôi có tập Đường thi 300 bài, trong có bài đó. Song tôi chỉ dẫn 2 câu mà không dẫn toàn bài, là vì theo tinh lý đoạn văn nói mấy ông dân biểu mới kia, dùng 2 câu ấy mới đúng, nếu dẫn toàn bài thì câu « bảo em chồng nếm trước » (先遣小姑嘗) kia ăn chung vào đâu? Vậy tôi triệt lấy 2 câu, nghĩa là sai khiến cái điển cố (使典) ấy theo ý mình, tức người ta gọi là «đoạn chương thủ nghĩa» (dứt bài lấy nghĩa) vậy.

Cái lối dứt bài lấy nghĩa ấy không phải tự tôi sáng ra đâu. Thầy Mạnh-tử nói chuyện bảo hóa mà dẫn câu « Tích thương nang thác » (積倉糧橐) trong bài thơ Đốc công Lưu (篤公劉), nói chuyện háo sắc mà dẫn câu « Viên cập khương nữ » (爰及姜女) trong thơ Miên (綿), chẳng qua là mượn lời người xưa để tỏ ấn chứng cho cái thuyết của mình. Nếu như dẫn cả toàn bài thì lạc mất cả bản ý không ăn chung vào đâu cả.

Tuy vậy, lối đoạn chương này, tôi vẫn nhận là «bình suất vô đoan», lối văn không tốt, nên chừa, và cảm ơn nhà phê bình đã chỉ bảo.

Tôi nói có hơi dài, xin tóm lại một câu là *Tiếng-dân* chỉ theo năng lực bề trong cùng hoàn cảnh đặc biệt của mình mà giữ gìn cho trọn vẹn cái bản sắc và nghĩa vụ của *Tiếng-dân*. Làm Bành-Tổ chăng? làm Dương-Tử chăng? Cái sống của *Tiếng-dân* vẫn có cái con mắt đạt quan, không khi nào nhân cái gì kích thích hay lòa lẹt bên ngoài mà theo mù chạy bậy.

KHO CHUYỆN...

Hiện nay ở nước ta đã có một người được Giáo hoàng đạo Thiên chúa ở La-mã phong chức Giám-mục là Đức cha Tông. Ông này qua Ý-đại lợi thọ chức nay đã về nước nhà.

Trải gần 2 thế kỷ, trong giáo Cơ-đốc ở ta mới thấy một người được phong « Đức cha ».

Cuộc phản đối nhà Đông pháp ngân hàng trong Nam vẫn chưa nguôi. Tối 27. 10 33, đúng 9 giờ, tầng cuộc liên đoàn phản đối đã nhóm tại dinh đốc lý Saigon bàn bạc tấn hành việc phản đối.

Các giới thương mãi kỹ nghệ, canh nông đều có người thay mặt nói và diễn thuyết. Vì sao mà có cuộc phản đối này? Ai cũng biết vì quyền lợi vì sự sinh hoạt.

Vì xơi cầu đui, vừa rồi ở Bar.a (Nam kỳ) một viên huyện tên là Thọ bị mời vào chuồng tù.

Nguyên ở Barla, dân được nộp thuế lần hồi, khi nào đủ số thì lấy biên lai; nhưng viên cha mẹ dân này cũng như phần nhiều người khác, có tánh hay xơi vặt, dân ai trả đủ bạc thuế mà không chịu cho đa thiểu thì cứ kỳ kèo không cho biên lai, dân phải chịu thua chớ sao! Hay đâu ba mươi đời kẻ gian thì luồng như ông xanh ông không dung: việc bị lộ, Ông chánh tham biện Esquivilon bắt « ngài » tống vào lao Baria.

Một cái gương cho ai lấp lén ăn vặt!

Hôm 25 10 33 ông Morère, chủ quận Brara, thuộc Biên hòa (Nam-kỳ), bị một bọn mọi ở núi Bara giết chết. Tụi hắn bị chúng mổ bụng, dân sát gần rơi mình.

Bọn mọi này có ác cảm gì với ông này chăng?

HUẾ Tin mới!

Phong-trào thay đổi, mình phải tự sửa lấy mình cần phải thận trọng lấy chức nghiệp mình.

Thứ nhứt: nên ghi nhớ lấy chữ tín thiệt.

— hai: nhà buôn phải bỏ hẳn lòng tham ăn lợi nhiều.

— ba: phải có nhiều tư bản tìm hàng mua tận gốc bán giá rẻ hơn.

Ba điều đó làm được, thì mới vững bền rực rỡ, nay bản hiệu xin nói theo đó bắt đầu từ ngày 1er Novembre 1933 mở rộng thêm rất có nhiều hàng bán sỉ, bán lẻ, giá rẻ hơn, xin kể sơ lược mấy thứ hàng HÀNG TƠ TẰM. — Lương Bắc, xuyến Bắc, xuyến Saigon, lụa Hà-đông trắng rộng, hàng Kỳ-câu, nhiễu Ngũ-hữu đủ màu, lãnh bướt đủ hạng, gấm thất thể, satin trơn bóng và đoạn Tàu đen, cachemir, nhung tơ may áo choàn, áo pardessus drop marron và nhiều thứ áo trenshcoat rất xinh, bức tơ đủ màu làm đồi trướng, lại có bán các hàng tạp hóa cần dùng, trên 5000 thứ không thể kể xiết, cũng dồng Văn-phước, Việt-nam bóng trơn đủ màu, bình chén Nhựt bổn, khay quả Bắc-kỳ.

Các hàng kể trên chúng tôi rất mong quý ngài quá bước tới hiệu

THUẬN-LONG 13 Rue Gia-long **HUẾ**

mới rõ lời nói đúng với sự thiệt, lại có mở thêm một tiệm ở Đông-hới cũng bán đủ các thứ hàng.

HOTEL D'ANNAM (Quinhon)

Phòng ngủ sạch sẽ, ăn uống tinh khiết và vừa ý, có garage để xe.

PHAN THANH KHUYẾN

Quảng-lý

VIỆC TRONG NƯỚC

HÀ-TỊNH

Phù thâu

Thôn Đông, làng Đồng môn, tổng Thượng nhị, phủ Thạch hà, vụ thuế vừa qua, chiếu theo số đinh và số điền thì trong thôn phải đóng hơn 500$ mà thôi, nhưng lý trưởng Trần-Nguận thông đồng với mấy người đốc thu phần thu, phù thu lên đến hơn 600$. lại còn thiệu mãi ruộng công của thôn 17$00 nữa, nói để phụ vào phần sưu. Giữa vụ sưu thuế, dân chúng tôi cũng ngửa cổ mà chịu không thể làm sao, nay chúng tôi lấy được tờ phân bổ thuế của các bác chứng có rõ ràng, mới đưa đơn lên phủ và tòa để kiện. Chưa biết quan trên xét xử ra thế nào.

Dân trong thôn: 5 người ký

QUẢNG - NAM

Tên bồi mà cũng biết lên mặt?

Ở sở Bông-miêu (Tam-kỳ) ngày 16 - 10 - 33 vừa rồi, có người đi bán hàng (người Tam-kỳ, tên là Nguyễn-Ba) vào nghỉ một quán cơm ở trong sở Bông miêu; đương ăn cơm, bỗng thấy một người ở ngoài vào bận âu-phục đứng bên bàn bảo dậy cho y ngồi, người kia nói: Thầy ngồi đỡ một bên, tôi ăn rồi sẽ dậy! Người bận âu phục nói: Mày cưỡng với tao à! liền đánh mấy cái giữa mặt, rồi về nhà gọi gia nhân 6, 7 người tới đánh. Người kia chạy lên trình với ông chủ tây, chủ tây bảo đi nhà thương, thế là yên việc.

Tên đánh người kia là người bồi, nghe nói hay ỷ thế dọa người lắm.

X.

(Xem qua trang 3 cột 1)

Báo mới

Bản báo đã nhận được số đầu tờ « Niết bàn tạp chí », mỗi tháng xuất bản 2 kỳ, chủ nhơn: ông Phạm-ngọc-Thổ, chủ nhiệm: ông Nguyễn-văn-Lượng; tòa soạn ở số 27, rue de Verdun — Saigon.

Giá báo mỗi năm 2$50, 6 tháng 1$30, mỗi số 0$12.

Vậy có lời chào mừng « Niết bàn » và giới thiệu cùng độc giả.

T. D.

KHI TA KHÁT NƯỚC

Antésite pha với ít nước lã là một *vị giải khát rất tốt*. Uống rất ngon thơm, không bứ mà mồn miệng không khô khan lại không có một ti rượu nào.

Antésite làm toàn bằng chất rất đặc của cam-thảo, thạch-long đởm và các cây thơm. Rỏ vài giọt vào một cốc nước lã, hay một thìa cà-phê vào một lít nước thì được một *vị giải khát rất bổ, giúp cho sự tiêu hóa, trị các chứng sốt rét, hợp theo cho các thuộc địa* (dùng đã 30 năm nay ở Algérie, Tunisie, Maroc, Đông Dương, AOF., AEF., V. V.)

Antésite đựng bằng hộp nhỏ pha được 30 hay 80 lít nước rai khát, bán ở các nhà bào chế, các nhà tạp hóa, cùng các nhà bán đồ ăn. Nếu không mua được thì gởi theo 5 quan cho **M. PERROT ANTÉSITE Voiron** (*Isère*) (*France*) rồi tức nhận được ít mẫu pha đủ 30 hay 40 lít nước rải khát mà không mất cước.

Có bán ở Huế: M. IMBERT

Bào chế *Centrale* ở *Đông Pháp*

M. TA-NGOC-LIÊN pharmacien Route Colonial N 1 à NHATRANG

PHÚ-XUÂN HỌC-HIỆU

94, Đường Gia-hội (HUẾ)

BAN TIỂU-HỌC. — từ lớp Năm đến lớp Nhứt. Dạy dỗ rất chăm chỉ và rất chu đáo.

TRONG NĂM 1933:

Sơ học Yếu lược (*C. E. Elementaires*): đi 22, đậu 18.

Tiểu học Pháp Việt (*C. E. Primaires*): đi 82, đậu 50.

BAN CAO ĐẲNG TIỂU HỌC — Hiện nay đã có 3 trường:

1 lớp Đệ nhứt niên

1 lớp Đệ nhị niên

1 lớp Đệ tứ niên (để dạy học trò đi thi Diplome)

Các giáo sư đều có bằng Tú tài, Brevet Supérieur, Cao đẳng Sư phạm ở Hanoi, Cửu bảo.

MỚI PHÁT MINH

Bệnh lậu là một thứ bệnh rất độc ác, rất nguy hiểm hơn hết các thứ bệnh khác, xưa nay chưa thấy thuốc nào chữa bệnh ấy cho được 10 phần mĩ mãn, phần nhiều chỉ thấy làm cho người ta tiền mất tật mang. Nay chúng tôi nhân việc khảo cứu thuốc Nam mà tìm ra được phương thuốc để chữa bệnh lậu rất là thần hiệu, đã đem thí nghiệm chữa được nhiều người, thuốc rất lành mà công hiệu rất mạnh, 10 người khỏi được cả 10, hoặc bệnh mới mắc, hoặc mắc đã lâu, hoặc đàn bà bị lây, hoặc đang có thai mà mắc bệnh ấy, bất cứ nặng hay nhẹ chỉ chữa trong ba ngày là khỏi hẳn, tuyệt căn, không hại sinh dục. Thực là môn thuốc rất thánh, không có thuốc nào hay bằng, ai có bệnh lậu nên mau mau gởi thơ cho nhà thuốc NAM-THIÊN-ĐƯỜNG, *78 Phố Hàng-Gai Hanoi*, sẽ có thuốc gởi đến ngay, mỗi ve giá bán 1$50. Thuốc GIANG-MAI mỗi ve giá 2$00, chỉ uống 7 ngày là khỏi tuyệt nọc.

THUỐC HO CHIẾN THẮNG

Dùng để hút hơi khói vào phổi, có nhiều đặc tính ôn nhuận phế chỉ khái, bị sát trùng lao, cầm chỉ huyết hóa đàm v. v.. dùng để trừ tuyệt các bệnh ho: khái huyết; ho kinh niên, ho lao tuberculose pulmonaire, bệnh poitrinaire, và bronchite rất linh nghiệm, hộp nhỏ 1p 50 hộp lớn bằng 2 giá 2p50. Mua 3 hộp tính 6p40 miễn cước. Xin xem lấm bức chứng thư sẽ lược đăng lần.

Quảng-ngãi, le 10 Août 1933

Lần trước lắm người đã nhờ chúng tôi mua thuốc ho CHIẾN-THẮNG về dùng lấy làm hiệu nghiệm. Chúng tôi nay biết công hiệu các thứ thuốc của ngài nên muốn mua về bán lại. Vậy xin ngài cho biết giá đặc biệt cho kẻ buôn thế nào. Nay xin gởi mua 1 hộp lớn và 3 hộp nhỏ cho họ dùng. LÊ - ĐÌNH - THẮNG chez Quảng-Chánh commerçant à QUẢNG-NGÃI.

Ai mua xin do nơi M. NGUYỄN-TRUNG-THÂM à Quảng-ninh par ĐỒNG HỚI.

Bản hiệu lại có bán thuốc trừ tuyệt bệnh BẠCH-THỐN-TRÙNG (sán xơ mít) rất hay. Mỗi hộp lớn 2 tiền giá 1p.00.

BA CHỨNG ĐAU BỤNG CHỮA KHÁC NHAU

Trong xã hội ta có nhiều người mắc chứng đau bụng lắm, mà ít khi được chữa khỏi. Ấy là tại thời y không biết phân biệt bộ phận nào trong bụng đã thụ bệnh, cứ thấy đau bụng thì chữa bằng thuốc đau bụng thôi, cho nên khó mong lành bịnh. Dưới này đã phân biệt rõ ràng:

1er Đau tức giữa ngực, lại chói qua sau vai, rồi đau lần xuống ngang thắt lưng; ợ hơi lên cổ; có khi ợ cả ra nước chua; có khi đau quá nôn cả đồ ăn ra nữa: đau như thế gọi là *đau dạ-dày* (đau bao tử).

2e Đau bụng trên hay bụng dưới, cơn đau rất dữ dội; hễ ợ hay đánh trung tiện thì đỡ đau; cách mấy ngày hoặc một tháng đau một lần: đau như thế gọi là *đau bụng kinh-niên*

3e Đau chói chói trong bụng, ngày đau ngày không, ngày muốn ăn, ngày không muốn ăn, lơ lửng thất thường; sắc mặt vàng vọt hay bủng beo, da bụng dầy bì bịch: đau như thế gọi là *đau bụng phong-tích*.

Ba chứng ấy ở Bản-hiệu đều có thuốc chuyên trị, hiến hiệu như thần, giá bán đồng nhau, mỗi lọ 0p22. 12 lọ 2p 40, 6 lọ 1p 20. Mua buôn được trừ tiền hoa hồng.

Xin hãy viết thơ kể chứng bệnh thật rõ, gởi cho bản hiệu, sẽ gửi thuốc bằng cách lĩnh-hóa giao ngân

Thơ từ và mandat đề:

NGUYỄN NGỌC-AM, chủ hiệu:

ĐIỀU NGUYÊN ĐẠI DƯỢC-PHÒNG

121 hàng Bông (cửa quyền) HANOI

CỐ-TINH-BỔ-THẬN

Phương thuốc bồi sức lực, bổ tinh thần kiên-tinh kiện thận cho các bạn thanh niên, vì tư lự, vì sắc dục, vì lao lực mà sinh ra ba chứng:

MỘNG TINH — đêm ngủ thấy đi lại với đàn bà mà tinh xuất.

DI TINH — Đêm ngủ mê man, tự nhiên không mộng mà tinh xuất.

HOẠT TINH — Tinh khí bất kiên, nên khi đi lại với đàn bà là bị xuất ngay.

Vô luận bệnh mắc trong thời kỳ nào, dùng thuốc này là khỏi tùy theo nặng nhẹ. Mỗi ve 1$ — Nữa là giá đặc biệt bổ

NHÂN-TẠO-HUYẾT

Chuyên - trị: Tinh - thần bao-tồn, khí huyết giảm suy, có tính chất sát được trùng độc lậu và giang mai ẩn nấp trong máu, đầu các khớp xương nhập cốt. Đã kinh nghiệm:

1) Đàn bà có mang dùng N. T. H. được an thai, bổ huyết, sinh con giỏ nuôi.

2) Sau khi sinh cứ dùng N. T. H. được đỡ gia thêm thịt thêm sữa cho con dùng.

3) Trẻ con sài ghẻ dùng N. T. H. được thanh huyết, trừ độc, gia thịt mịn mỡ, chóng lớn, không hay mang bệnh sài lở và ốm yếu.

4) Sau khi đau ốm, bất cứ bệnh gì, dùng N. T. H. rất chóng bình phục, ăn ngon ngủ được, khí huyết điều hòa. Nam-nữ-lão thiếu hợp dụng. Mỗi chai 1$50 nửa tá 7$50

Mua thuốc, thư từ, mandat đề tên:

M. SINH-HUY

Rue Maréchal Foch à VINH

Nhẹ hóa nặng

Những em trẻ mày mặt bực buồn, ít cười ít nói, bụng to đít rơm, da thịt xanh xao, đại tiện lành hôi, ngồi đâu ngủ đó là mắc phải Cam-tích.

Bịnh này sinh ra bởi lý vị trẻ em còn đương yếu ớt mà ăn uống không có độ lượng, hoặc ăn phải vật sống sít lâu tiêu nên ngày dồn tháng chứa mà thành bịnh. Nếu xem thường xem khinh, không sớm tìm thuốc PHÌ-NHI CAM-TÍCH, nhãn *Bàn tay* của hiệu **LỢI - SANH - ĐƯỜNG** mà uống, thì sau chữa lâu lành mà đôi khi nguy đến tánh mạnh

Giá mỗi gói	0$10

Bản đường chế đủ Cao, Đơn, Hoàn, Tán rất linh nghiệm.

Thuốc Ho tán mỗi gói	0$10
Tiêu thực tán » »	0$10
Dầu Lợi Sanh ve lớn	0$20
Dầu Lợi-Sanh » nhỏ	0$10

Thơ và mandat đề **M. TRẦN-DIÊU**

Chủ điếm **Lợi-sanh-đường**

Avenue du Musée TOURANE

Bản đường cần thêm nhiều Đại lý.

Láng như gương

Chắc như keo

BRILLANTINE VAN-HOA

Chải tóc rất mịn, rất láng, rất dính, rất mướt, không có gàu không rụng tóc

Mua buôn mua lẻ xin hỏi tại hiệu

VĂN-HÒA

27 Rue Gia-long — HUẾ

HÓA ĐỜM CHỈ KHÁI

(thủy-hoàn)

Trị các chứng

HO

THAM-THIÊN-ĐƯỜNG 28 - 30 - 32 RUE FOU-TCHÉOU HAIPHONG

NÊN CHÚ Ý

Muốn dùng « Dầu chử Thọ » cho khỏi lầm, trước khi mua xin nhìn kỹ cái toa cho giống như cái toa dưới này:

DẦU CHỬ THỌ

TRỊ BÁ CHỨNG

DẦU KHUYNH-DIỆP

Đã nổi tiếng khắp nơi, đã được rất nhiều phần thưởng đặc biệt trong các cuộc Đấu Xảo lớn, lại đã được sở Phân-Chất Nhà-Nước cho giấy chứng chỉ công nhận là dầu hết sức tốt.

CÀNG DÙNG CÀNG THẤY CHẤT HAY
CÀNG BUÔN CÀNG RÕ LỢI NHIỀU

Vì càng ngày người tin dùng KHUYNH DIỆP càng đông, mối mua buôn KHUYNH-DIỆP càng rộng, nên hiệu KHUYNH-DIỆP cứ lo mở mang thêm mãi. Bà con ai muốn biết công cuộc mở mang của hiệu KHUYNH DIỆP, nên đọc KHUYNH-DIỆP-BÁO là một tờ báo kinh-tế của hiệu KHUYNH DIỆP biếu không.

Tại hiệu KHUYNH-DIỆP còn nhiều thứ hàng chế tạo khác, toàn thứ bán rất chạy.

TẠI LÀM SAO NGƯỜI TA GỌI LÀ SAVON 72 PHẦN DẦU

Có người viết thơ hỏi chúng tôi nghĩa chữ 72 phần dầu để trong Savon Việt Nam mà nhiều savon khác không để.

Số là savon lấy dầu và tách nấu ra nếu nó ăn hết dầu và tách hai thứ cộng là 72 phần trăm, nước 28 phần 100 như đúng vậy thì nó thành ra một vật không giống dầu (vì đốt không cháy và không nhớt) và không chất tách vì nó không ăn tay khi giặt đồ, và không vàng đồ, mà lại bưởi nó không nồng không gắt như tách

Trong luật buộc người nấu savon không phép để chữ 72% khi nào nấu không đủ số dầu, vì savon nhiều hãng có thể làm một trăm kilos dầu nấu savon thiệt tốt đúng 72% thì có 150 kilos savon sắp xuống sòn savon xấu như là savon khách kêu là d'empatage có thể nấu tới 300 kilos cho đến 700 kilos savon, ấy tại vô nước và vật vô ích nhiều, như đất sét vân vân.

Bởi vì ấy nên savon khách bán rẻ, savon khách nấu chừng 8 giờ hoặc 10 giờ thì thành savon còn lộn dầu và tách chưa hóa ra savon thiệt mà ở trong savon ấy lại nước nhiều làm sao giặt đồ hao, để lâu nhớt và teo lại, hư đồ, vàng đồ mà lại trình nhớt là khác.

Cho savon épuré 72% phải nấu đến năm bảy ngày, lọc đi lọc lại và những dầu và tách chưa thành ra thì lấy ra nấu lại nên savon Việt-Nam như savon Marseille là tại cách thức ấy. Và lại savon Việt-Nam tốt hơn là vì nhiều hãng đem savon Marseille lại đem thứ rẻ tiền, thứ savon ấy nấu dầu xấu và thêm nhiều vật bẩn không ích vì vậy nên nhiều thứ savon Marseille đem qua không tốt bằng savon Việt-Nam là khác.

Nói về luật phạt không phép để 72% nếu để 72% mà savon nấu không đúng thì phạt [illegible] (fraude). giả mạo Sở xem đâm ở Giadinh đi Thuduc có sét lấy savon Việt-Nam để bán tại tiệm Thạnh-đức về thí nghiệm vì có chữ 72% nhưng mà savon Việt Nam đúng theo [illegible] nên không nói chi và trả tiền savon đã đem về thử.

Ấy vậy quí khách mua savon Việt Nam [illegible] đúng là mua đồ rẻ, đồ thiệt, lại được giúp ích đồng-bào là khác.

Sữa
NESTLÉ
HIỆU CON CHIM

SỨC KHOẺ CỦA TRẺ CON
NHIỀU CHẤT BỔ

Bao thầu cho Chính-phủ Pháp

Độc quyền bán cho các nhà thương, các nhà hộ-sinh và các nhà thương binh....v...v....

ở Trung-Kỳ, Bắc-Kỳ và Cao-Mên

đã từ lâu năm và cả năm 1933 nữa.

Việc trong nước

(Tiếp theo trang 1)

QUẢNG-NGÃI

Chuyện trưng đất

Làng Lộc thanh thuộc phủ Bình sơn, trong châu bộ có 2 con sông. Ngày sau sông phía nam lấp, sông phía bắc lở; đất giữa 2 sông ấy, làng Lộc thành đã trồng tre dân và đứng trưng sông lấp ấy. Làng Phước lộc gần đó, nói làng Lộc thanh trùng trưng đất bọ, thành kiện nhau có 5, 6 năm nay. Tỉnh cải xử làng Lộc thành không được trưng sông cả, lại lấy đất tre dân của làng ấy mà giao cho làng Phước lộc, vì thế nên làng Lộc thành lấy làm ức, viện lẽ sau nầy:

1/ khi mua ruộng đất của họ phía bắc gần sông cả, còn đơn trưng của ông Võ-Cử ở làng phía nam gần sông cả;

2/ tre bán cho thất phẩm Nguyễn phú Thiết đã khai mua của làng tôi;

3/ châu bộ làng tôi có sở đất bốn bề gần sông, trừ chỗ ấy ra, không có chỗ nào như vậy cả;

4/ Chúng nó nhận bãi cát ngoài đất của chúng là địa phận làng tôi.

Mấy điều đó, có chứng cớ đành rành. Mong quan trên cứu lại.

Lai cảo

BÌNH ĐỊNH

Sự lôi thôi về chuyện giấy quốc trái

Nguyên năm 1917, nhà nước mộ quyên quốc trái, các hương lý ky cựu ở tổng Xuân-an, huyện Phù-cát, thu góp tiền giao cho chánh tổng Đoàn-Tư thâu nhận, đem nộp ở tòa sứ Qui-nhơn, tòa có phát phiếu tạm; sau lại có giấy sức thu phiếu tạm để phát phiếu thiệt.

Ít lâu Đoàn-Tư tới tòa lãnh thế nào không rõ mà không thấy phát cho người có mua ấy. Năm nay Đoàn-Tư đem giấy quốc trái kia cầm nơi Nông khố ngân hàng mà vay bạc. Vì thế mới biết chánh tổng ăn tư số bạc quốc trái. Hiện hương lý kia đã phát đơn kiện mà quan xử chưa xong.

Cái tội gian đó, quan trên nên trừng trị mà thu hồi số tiền kia cho nhân dân khỏi mất lòng tín nhiệm với chánh phủ.

Biết chuyện

Trước ngày Vạn-Thọ

RẤT VUI! RẤT HAY!

Tối thứ năm 9 Novembre 1933 tức là 22 tháng 9 ta

ĐỒNG-XUÂN-LÂU và QUẢNG-LỘC «NỮ-BAN» HUẾ

Sẽ diễn tuồng *TRẦM-HƯƠNG CÁC* là một tuồng rất đặc-sắc, toàn các cô đào đóng trò.

Xin mời liệt quí đến xem.

ĐỒNG-XUÂN-LÂU và QUẢNG-LỘC NỮ-BAN

Con người là ai?

TỪ ĐÂU SANH RA ĐÂY??
TẠO-HÓA SANH CHI MUÔN LOÀI VẠN VẬT??
AI MUỐN RÕ NHỮNG LỐI HUYỀN BÍ NẦY??

Xin đón xem tờ «NIẾT-BÀN-TẠP-CHÍ» nói rõng đạo Phật của ông BẠCH-LIÊN chủ trương, đã xuất bản ngày 15 Octobre 1933 (mỗi tháng hai kỳ) Tạp Chí sẽ giải Niết-Bàn là cõi nào? Chỉ rõ mục đích cuộc đời, từ loài sắt, đá, cây, cỏ, sâu bọ, chim chóc cho đến loài người ở đâu sanh ra, vì cớ chi phải sanh muôn loài vạn vật. Tạp-Chí sẽ dùng phương pháp khoa học (sciences) mà chỉ vạch những sự huyền bí, ẩn vi, mà bấy lâu tôn giáo chưa chỉ rõ. Đọc tờ Tạp-Chí nầy, rồi làm y như vậy thì gặp «CHƠN TIÊN» nơi cõi trần đây đạo. biết động máy thiên cơ mầu nhiệm. Tạp-Chí còn chỉ rõ phương pháp tu hành chánh đáng, làm thế nào cho được minh tâm kiến tánh. Dầu không phải người tu cũng nên đọc Tạp-Chí nầy để khảo cứu đường Đạo. Có gởi khắp cả Đông-Pháp, mấy nơi trữ bán báo quốc âm. Ở HUẾ nơi VIỄN ĐỆ 11 quai de la Sasse và các nhà buôn đều có. Ở xa mua báo, xin do nơi Monsieur NGUYỄN-VĂN-LƯỢNG Boîte postale n° 63 SAIGON. Tòa soạn 27, Rue Verdun SAIGON. Giá mỗi quyển 0$12. Sáu tháng 1$30, một năm 2$50.

VẠN-QUỐC TIẾT-KIỆM HỘI
Société Internationale d'Epargne

Tư-bổn của hội 1.000.000 lượng và 4.000.000 quan phật-lăng (đã có đủ đóng đủ)

CHÁNH TỔNG CUỘC
ở 10 đường Chaigneau Saigon

PHÓ TỔNG CUỘC
HANOI, 53, Boulevard Francis Garnier

ĐẠI-LÝ Ở HUẾ
Hoàng-Toại boîte postale n° 44 Huế

Hội dưới quyền kiểm-soát của Chính-phủ Đông-pháp. Tiền đạ trả có để lại kho

Kỳ xổ số ngày 28 Octobre 1933

Cách thức số 2 — Hạng bộ 466 trúng. Trong có 6 vé: số 4639 của ông Võ-văn-Hay ở Saigon được hoàn lại 1000$ — Số 5033 của ông Ly-Cu ở Bắc-Liêu và số 9910 của ông Lưu-Tiến ở PnomPenh được hoàn lại mỗi người 500$ — Số 7359 của ông Lê-thiện-Tu ở Quảng-Ngãi và số 11875 của ông Lombas ở Komponluong được hoàn lại mỗi người 250$. —

Cách thức số 3. — Hạng bộ 54 trúng. Trong có 2 vé: số 974 của cô Nguyễn-thị-Tao Hương ở Đaughiời trúng 250$ — và số 1989 của cô DiepPhuong dit Lahoe ở Pursat trúng 500$ —

Xổ trả tiền lời — Tiền lời kỳ nầy là $488,60 — Số 2157 và 2162 của ông Heart Dupont ở Nam-Định được hoàn lại 120$90; số 2153 của bà Trần-thị Chu ở Thudaumột, số 2156 của ông Đào-đình-Phùng ở Vĩnh-yên; số 2158 của ông Hoàng-hưu Giao ở Hanoi; số 2159 của ông Nguyễn-xuân-Thân và số 2160 của ông Trương-Đôn ở Huế và số 2163 của ông Đinh-Ngạn ở Nam-Định được hoàn lại mỗi người 60$45.

Kỳ xổ số sau nhằm ngày 28 Novembre 1933.

Xin viết giấy và hoặc lại Hội sở sẽ có các sách cắt nghĩa rõ ràng điều lệ.

LỜI PHỤ. — Bổn hội cần nhiều người có chứng chỉ tốt để làm Đại-lý và quảng cáo cho Hội. Xin viết thư hay lại Hội sở nói chuyện.

Ngài nào ở Huế, muốn vào Hội Tiết-kiệm, thì xin gởi thơ cho tôi và chỉ chỗ ở, tôi sẽ tới tận nhà cắt nghĩa rõ ràng.

Hoàng-Toại
Đại-lý ở Huế boîte postale 44

THUỐC CHỮA BỊNH CHÓ DẠI

Của cụ HỒ QUỲNH, rất hiệu nghiệm.
Chỉ một liều khỏi 0$50
VĨNH-HƯNG-TƯỜNG
N° 77 Rue Sarraut — VINH

Đầu bôi BRILLANTINE chỉ tô chứa bụi.

Muốn chơn tóc nên dùng THUỐC GỘI ĐẦU sạch gàu hết ngứa. Mỗi lọ lớn 0$20.

VĨNH-HƯNG-TƯỜNG — VINH

Một bức thơ

(Đăng nguyên văn)

Thưa ông,

Tôi có tiếp đặng gói thuốc của ông gởi rồi. Thuốc «CHÍ LINH» của ông tôi đã thí nghiệm rồi, rất thần hiệu. Vì tôi có cho đứa con tôi, và mấy đứa trẻ ở lân cận uống, và bịnh mình mẩy phát nóng. Hai chơn hơi lạnh. Sổ mũi chút đàm, đổ mồ hôi tráng, và Ho; hơi thở mệt, buổi chiều thì mê man. Đứa bịnh nhẹ, tôi cho uống có một gói, mà các chứng đều nhẹ cả. Còn bịnh nặng (lâu), mới uống có hai ba gói thì nó lộ ban đỏ ra đầy mình, rồi lần lần thuyên giảm, uống tiếp một hai gói nữa thì các chứng đều tiêu trừ. Thật qui quá thay. Không bổ với cái tên (Chí Linh) vậy rất đáng gọi là Nội khoa-thần-dược. Nay tôi viết thơ nầy đến tạ ơn ông. Luôn dịp xin ông gởi cho tôi 50 gói nữa

Nay kính

LÂM-TRƯỜNG XUÂN
Commerçant à Lagi (ANNAM)

Thuốc nầy có bán khắp cả Đông-Pháp, nơi các chỗ bán dầu Khuynh-Diệp. Ở xa xin do nơi VIỄN-ĐỆ 11 quai de la Sosse HUẾ (giá mỗi gói 0$12)

TRỊ BỊNH HO....

Người có bịnh, chưa gặp thuốc hay; dùng thuốc không có danh, thì nguy hiểm cho người bịnh lắm.

NHƯ THUỐC HO (BÁC-BỬU)

Từ Nam chí Bắc, ai cũng công nhận là một thứ thuốc ho hay vô song, trị bịnh ho linh nghiệm phi thường, dùng đến thuốc nầy thì qui ngài sẽ được vui lòng và sẽ khen tặng vô cùng.

Giá mỗi hộp... 0$10

Có gởi bán khắp cả Đông-Pháp, các chỗ bán dầu Khuynh-Diệp. Ở xa xin do nơi VIỄN-ĐỆ 11 quai de la Sosse HUẾ

Nên đọc kỹ:

Mắc rét, bệnh nhẹ hóa nặng, có bệnh nên chữa ngay đi, nhất là Phung, Lao, Hen, Ho kinh-niên, Giang-mai, Lậu kinh-niên, Di-mộng-tinh, Đau bụng kinh-niên vân vân, vậy

AI MUỐN BÉO MẠNH, MAU KHỎI CÁC BỆNH?

«Tôi và nội-nhân tôi dùng Tiên-Tửu của Ngài thấy hiệu-nghiệm lắm. *Tiên-Tửu quả là thánh-dược, vậy Ngài lại gởi cho tôi 6 chai nữa (5 đồng 1 chai)*.. *M. TRẦN-PHƯƠNG Secrétaire des Douanes à Qui-nhơn.*

«... Tiên Tửu quả thần diệu lắm, vậy Quý-hiệu gởi cho tôi 4 chai nữa (*5 đồng 1 chai*). *Mr. ĐINH HỮU UYÊN, Commis à la Résidence Supérieure à HUẾ*».

«Ông-Thân Bà-Thân tôi đều mắc bệnh ho lao, xanh xao lắm, ít ăn kém ngủ, chân tay buồn mỏi, đau ngực, mỏi lưng, nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của Quý-hiệu, không những mau khỏi bệnh mà còn béo mập, khỏe mạnh lắm... M. TRẦN-VĂN-ĐÔNG, commerçant à Khoái-Châu».

«Môn thuốc Phong của ngài quả là thần diệu lắm. Người bà con của tôi mắc bệnh đã 10 năm nay, thuốc tây thuốc tàu hết tầm tiền mà vô hiệu, nay dùng thuốc *phong-hải* của *ngài mau thấy kiến hiệu lắm*. Vậy xin gởi cho kỳ thuốc nữa...

M. NGUYỄN-NGỌC-CÔN Điền-chủ à Phan thiết.

«Ông bạn tôi mắc bệnh *lậu kinh niên* đã 3 năm nay, dùng đủ các thứ thuốc mà vô-hiệu nay dùng Tiên-Tửu và Thuốc của ngài thấy hiệu nghiệm mau khỏi lắm... *Mr, P. K. Cẩn Secrétaire à la Société Agricole à THANH HÓA*».

Coi những lời khen đó, đủ chứng rằng: Tiên-Tửu rất thần diệu đại tài, các ngài nên uống vừa mau hết các bệnh, vừa được khỏe mạnh, làm ăn linh lợi phát đạt, vì Tiên-Tửu rất thơm ngon, trẻ nhỏ cũng uống được, không say) là thuốc *Cố-tinh Bổ thận, Bổ Phổi, Bổ Khí huyết, Bổ gân cốt, Bổ Tì vị rất mạnh, rất tốt, hơn sâm nhung cao quế nhiều lắm*, nên mau được béo mập, khỏe mạnh, ăn khỏe mau đói, ngủ ngon, tiểu tiện trong mát, đại tiện nhuận hoạt, nếu có các bệnh *ho lao, đau phổi, đau ngực* hen siễn, đau lưng, tiểu vàng đục, đau xương, ung nhọt, lở chốc, phù bủng, ngộ nước, thương hàn, nọc bệnh lâu, tim la, *động kinh*, tê-thấp, đau bụng kinh niên, đau tim, đau dạ dày, đàn bà bạch đái, bạch trọc, kinh nguyệt không đều, muộn con, trẻ nhỏ cam sài, xanh xao vân vân cũng mau khỏi lắm. *Ai có trùng lao ở trong huyết*, và các nọc bệnh khác, dùng Tiên Tửu sẽ hết trùng, hết nọc ngay... và ai mắc bệnh tình hay là tự nhiên *không có con*, dùng Tiên-Tửu sẽ sanh năm đẻ bảy... con cháu đông vui... Tiên Tửu quả là thần diệu lắm. *Còn như thuốc thì thần diệu nhất là: Thuốc Phung-hải; ho lao, ho kinh niên thổ huyết; Hen, siễn; Di mộng tinh; Lậu kinh niên; Giang-mai; đau bụng kinh-niên; Đau mắt kinh-niên; Đau ngực; Đau thận*, vân vân..... Vừa dùng Thuốc vừa dùng Tiên-Tửu càng mau khỏi bệnh, cam quyết rằng suốt nước Nam không đâu có thuốc chữa các bệnh khó khăn kinh niên thần diệu đại tài bằng thuốc của Bổn-Đường. Vậy cứu nhất nhân, đắc vạn phước, các ngài nên mách bệnh nhân gởi thơ về *ĐẠI-BẢO ĐƯỜNG 22 rue des Médicaments à HANOI* mua Tiên-Tửu và Thuốc để được mau khỏi bệnh; theo lối giao ngân lãnh hóa cũng được.

海玉堂
百 補 丸 保 嬰 丸 回 生 散

Thuốc BÁCH-ỨNG của HẢI-NGỌC-ĐƯỜNG chữa huyết tích, ăn mà tích, bụng có cục hay đau, ăn nuốt dộc rồi vàng da, to bụng, phù nề v. v. Mỗi ve 0$25; mỗi bao 0$15.

Thuốc VẠN-BẢO của HẢI-NGỌC-ĐƯỜNG chữa đau bụng, đi tả, kiết lỵ v. v.. Mỗi ve 0$25.

Thuốc CỐ-XỈ-TÁN của HẢI-NGỌC-ĐƯỜNG chữa răng sưng đau, lung lay chảy máu, xiết ăn mòn răng hoặc vàng răng, miệng hôi v. v. Giá trẻ thông dụng. Mỗi bao 0$17.

Những thuốc trên nầy đều là hiệu nghiệm, nổi tiếng đã lâu.

Bán tại:

THANH-HÓA: MM. Thanh-Trường, 83, Đồ-long, 71, Chấn-hưng-Tường, 13, Phố-lớn; M. Tường-Hưng, Đô-lên; M. Sinh-ký-Sạn, Phủ-thọ; M. Phúc-long. Nông-cống. — VINH: M. Vĩnh-hưng-Tường, 77, Sarraut — HUẾ: M. Vinh-Tường, 49, Gia-long. — QUẢNG-NGÃI: M. Quảng-bảo-Tế, Cầu-tây — QUI-NHƠN: M. Hoàng-Tá. — PHAN-RI: M. Nguyễn-Vệ, Chợ-mới.

Mua buôn xin giảm 30% và khỏi chịu tiền cước. Nhận bán theo cách lĩnh hóa giao ngân (Contre rembt.)

Thư gởi cho:

M. NGUYỄN-HUY-CỪ, *Tú-tài, làng Hoằng-nghĩa, phủ Hoằng-hóa THANH-HÓA (Annam)*

NHIỀU NGƯỜI BỊ:

PHÒNG - TÍCH

Đờn ông đờn bà cho yến thường hay bị, khi cơm no, rượu say vội ham tình dục hoặc khi ăn no đi ngủ hay đi tắm ngay nên thụ bệnh gọi là bệnh «PHÒNG-TÍCH». Khi thọ bệnh thấy đầy hơi, tức cổ, tức ngực, cơm không muốn ăn, ăn xong hay ợ, thường đau bụng đau lưng, chân tay mỏi mệt, bị lâu nằm sắc mặt vàng, da bụng giầy.

Mới bị uống 1 liều, lâu 2 3 liều uống không công phạt, đúng bệnh ắt thấy dễ chịu hoặc khỏi ngay.

Mỗi liều hai bận uống giá: 0$40

VŨ-ĐÌNH TÂN
178 Bis Route Lachtray — HAIPHONG
Ân-tứ Kim-Tiền năm 1920

ĐẠI-LÝ:
HUẾ: VĨNH-TƯỜNG phố Gia-Long;
TOURANE: NG.-THỊ-HUỆ R. Đồ-Hữu-Vị;
DALAT: ĐINH VĂN-CHÂU, Libraire;
NHATRANG: MỘNG-LƯƠNG THƯ-QUÁN
PHANTHIẾT: LÊ-NAM-HUNG R. Gia-Long;
VINH: GIA-CÁT, 44 Maréchal Foch;
SAIGON: HÙNG VƯƠNG 107 R. d'Espagne;
CHOLON: PHÙNG-GIA-VIÊN DƯỢC-PHÒNG;
RACHGIA: NGUYỄN-NGỌC-THÁI I. R. d'Annam.

Dùng sữa
"LE GOSSE"

Sữa «LE GOSSE» rất bổ cho tất cả mọi người: có nhiều chất kem (Crème) rất tinh khiết.

Bao thầu cho Nhà-nước năm 1932-1933

Lycées, Collèges, Maternités, Ecoles, Institut de Puériculture etc.... à Saigon

Có bán trong các tiệm tạp-hóa ở Đông-Pháp.

HIỆU GIẤY XANH: *Giá mỗi hộp*.......... 0$32

Đại - lý:

ÉTABLISSEMENTS MORIN FRÈRES
HUE — TOURANE — QUINHON

GIẢI-HUYẾT-ĐỘC P. D. Đ.

CHUYÊN TRỊ:

Đau xương,
Nhức gân,
Tê bại,
Mụt măng,
Ghẻ chốc,
Mày đay,
v. v....

解毒
血丸
鑄悟

Nhà bào-chế **PHẠM-DOÃN-ĐIỀM** Tourane (Annam)

VIÊN BÁ MÓNG

Giáo dục tiểu-thuyết
Soạn-giả: Trần-trần-cư
Dịch-giả: Cảnh-cầm
Số 39

Cửa ngoài vừa mở, nghe có người bước vào, đó chính là bà mẹ Bửu-Thuyên cùng con Thanh-Nhi đi dạo mát mới về.

Bửu Thuyên đứng dậy giới thiệu, Ức Cầm cũng đứng dậy chào hỏi và tỏ ý tôn kính. Bà chào lại và nói:

— Trời hôm nay nóng quá, giờ mới có hơi mát. Bửu Thuyên con ngồi mời anh Trương cầm chén rượu cho vui.

— Vâng, mẹ để mặc con.

Bửu Thuyên cùng Ức Cầm uống thêm vài chén nữa. Ức Cầm nói:

— Tôi uống đã nhiều có hơi say đây.

— Không, chén rượu nầy là của bà tôi mời, anh phải uống mới mời được.

— Vâng, bà đã cho uống, đâu dám từ chối.

Nói rồi tay cầm chén rượu nốc một nghìn.

Lúc ấy, giữa khoảng không về phía đông bắc, bỗng có đám mây kéo đen sì, một chốc lan rộng ra, trước sân nghe có luồng gió thoảng qua, lá cây nghe kêu lạt rạt, thỉnh thoảng lại có ánh trời chớp và tiếng dông.

Bà mẹ nói:

— Trời hôm nay khí nóng bốc lên quá, có lẽ sắp mưa chiều.

Bỗng chốc một tiếng sấm vang, trận mưa tiếp theo, mưa như cầm tin đổ; cơn mưa kéo dài, Bửu Thuyên và Trương cùng nhau nói chuyện, nào phong tục trong hương thôn, nào lịch sử địa dư. Cuộc rượu vừa tan, trời mưa cũng tạnh, trong mùa nóng nực mà được một trận mưa giải nhiệt, lòng người khoảng khoái, như ở vào thế giới thanh lương.

Hơn nửa giờ sau, đồ rượu dọn xuống, lại cùng uống trà. Chủ khách ngồi, nghe tiếng giọt mưa cùng tiếng nước khe như xướng họa nhau. Ức Cầm nói:

— Phong cảnh ở đây trông cũng đẹp lắm.

— Chúng ta ra ngoài dạo mát chơi một chút, đây có bờ đê trên sông, hứng mát rất thú.

— Vâng.

Hai người ra cửa, bóng trời chiều khi mát, mặt trăng nửa vành đã xé đám mây mà chun ra, hai người cặp đi trên bờ đê nói chuyện. Bửu Thuyên nói:

— Chúng ta cách biệt lâu ngày, nay gặp nhau rất là vui thích, không khác gì lúc đồng học.

— Vâng, ở anh Trương văn Sam, gần đây làm gì, anh có được thơ từ của anh không?

— Năm ngoái tôi có gặp một lần, gần đây không có thơ từ gì.

— Chúng ta lúc còn ở trường học rất là thân thiết, đến sau ra gánh vác công việc xã hội, lần lần, một phần vì chức vụ bó buộc, một phần cũng do biếng lười, không viết thơ từ cho nhau.

Bửu Thuyên gật đầu và nói:

— Anh nói phải, chúng ta lúc đồng học, thân thiết như tay chưn, không rời ra được, ai có tâm sự gì cũng bày tỏ với nhau. Song tôi xem anh gần đây có vẻ ưu sầu, dường như có việc gì uất ức trong lòng không nói ra được. Vậy có việc gì kín nhiệm sao? Anh nói cho tôi nghe nào?

— Tôi thật có một việc buồn, anh phân đoán xem.

Hai người đi dọc theo bờ đê, sau trận mưa rồi, nước sông chảy cuộn cuộn, xa xa trông thấy đôi ba cái đèn ghe chài.

Bửu Thuyên nói:

— Tôi biết chắc rằng anh có một việc uất ức, như chòm mây kia che cái lòng anh vậy.

— Tôi không dấu gì anh, thiệt gia đình tôi có việc không tốt, cứ gây ra chuyện buồn, vì cái có «bà gia nàng dâu» mà trong vợ chồng cũng sinh ra nhiều đều chướng ngại quá!

— Tôi nói câu nầy có vẻ đường đột, anh thứ lỗi cho: Trước kia là tôi nghe chuyện anh kết hôn với chị, tôi đã có ý không tán đồng. Người xưa có nói: «Nước Tề lớn không phải sanh đối với ta» Thật là câu nói chí lý. Lúc ấy tôi có ý muốn trung cáo cùng anh đã, nhưng lại nghĩ phá hoại cuộc hôn nhơn của người là việc bất đức, nên tôi lại làm thinh. Chúng ta phải biết kết hôn là một việc quan hệ đến hạnh phúc của người đời, rất nên cẩn thận, nói cho đúng lẽ thì cái luân vợ chồng, ngoài ái tình ra, không nên cầu mong cái gì khác ở ngoài cả (ý nói không cần giàu, không cần con nhà sang).

— Anh nói rất phải.

— Anh lúc kết hôn, nói thiệt mách lòng, chữ ngoài ái tình ra, có ý mong của cái khác. Ngày nay lại mang lấy mối khổ nào, thật là một cục lụy. Nhưng đã nên đã muộn rồi! Nay ở cái cảnh địa anh, duy có một cách ở giữa cảnh khó khăn ấy mà ra sức điều đình, lấy lòng thành mà khuyên giải, một mặt thì khuyên răn vợ mình phải giữ đạo dâu con, một mặt lại tìm cách an ủi mẹ già cho mẹ già nguôi lòng nóng giận, chỗ khổ tâm ấy, lại anh khéo xử, mà cần phải ngăn ngừa bọn người nhà vui dưới đừng cho nó thả ngọn đâm bên nầy thọc bên kia, làm đòn xóc nhọn hai đầu để gây mối bất hòa cho hai bên. Như vậy trong gia đình may có ngày viên mãn chăng.

— Lời vàng ngọc của anh, tôi xin bái lãnh, và nhân anh bàn giải mấy câu mà cục buồn rầu trong lòng tôi như tiêu tan đi đâu cả.

Hai người cùng nhau theo bóng trăng đi về.

(Còn nữa)

LUẬT-HÌNH HOÀNG-VIỆT

(Tiếp theo)

Những người can cứu về tội đại hình hoặc trừng trị tuy đã chết rồi, mà những người bị thiệt hại và quan tòa án vẫn được quyền truy cứu đối với những người thừa kế của người phạm ấy, và theo tài sản của người phạm để lại, đề bắt đền lại, bồi phí hay là thường tổn hại.

Quyền truy cứu ấy (tức là truy cứu về mặt hộ) cũng phải đúng như kỳ hạn trước ... án đã định trong những điều 46 và 47 mới được trước tiêu.

Những án đã nghĩ xử rồi, hoặc bắt người phạm, hoặc người thừa kế của người phạm, phải đền lại, bồi phí hay là thường tổn hại, thời phải để 30 năm mới được trước tiêu, chiếu theo thể lệ sẽ định trong luật hộ bản quốc.

Điều thứ 51. — Phàm những tội danh về đại hình mà các tòa án đã kết nghị kể từ ngày thành án đã đủ 20 năm rồi thời đều trước tiêu. Chỉ những người bị án tử hình và án khổ sai chung thân thời không khi nào được trước tiêu.

Một người can án đại hình, mà vì ngoài hạn 20 năm không thi hành, đã được trước tiêu, không bao giờ được ở chung một tỉnh hay là một xứ với người bị hại về thân mệnh hoặc tài sản, hay là người thừa kế chính giòng của người bị hại ấy.

Trong án định cho trước tiêu, phải chỉ rõ những chỗ cấm người phạm không được qua lại, nếu không tuân theo, thời chiếu theo điều 22 đã định trong luật này mà nghĩ xử.

Điều thứ 52. — Những tội danh trừng trị đã nghĩ xử rồi kể từ ngày thành án đủ năm năm rồi thời được trước tiêu.

Điều thứ 53. — Những tội danh vi cảnh, kể từ ngày quan toà án định xử đã đủ 2 năm rồi thời được trước tiêu.

Điều thứ 54. — Kỳ hạn trước tiêu về những án nghĩ xử người vắng mặt thời kể từ ngày án lục đến lý bảo chánh quán gửi người phạm làm đầu.

(Còn nữa)

TÂN-DÂN HỌC-HIỆU

107 Rue du Pont-Japonais 107
ANNAM-FAIFOO

Trường tư có quan Khâm-Sứ Trung-kỳ cho phép, dạy đủ 6 lớp. —

Giáo-viên đều có Trung-Đẳng Văn-Bằng và tốt nghiệp Sư-Phạm (*Diplômes d'Etudes Primaires Supérieures et Brevet d'Aptitudes Pédagogiques*).

S'adresser à M. VÕ-SẦN
Directeur & Fondateur de l'Institution TÂN-DÂN, N 107 Rue du Pt. Japonais — FAIFO

Nhức mỏi gân cốt, đàn bà tê bại, nên bóp:

Dầu LONG NÃO

Mỗi lọ 60 gr. giá 0$20

VINH - HƯNG - TƯỜNG — VINH

Sách thuốc Việt-Nam

làm toàn bằng chữ Quốc ngữ, có chua thêm chữ Hán

Nhà nghiên cứu khoa thuốc Việt-Nam xuất bản

Sách này do may nhà lương-y tinh thông nghề thuốc của ta, lưu tâm nghiên cứu các lý thuyết khoa thuốc cũ, mới, đông, tây; đem sự suy xét, lịch duyệt và kinh nghiệm, từng trải lâu năm làm thành sách này; nói rõ các tạng, phủ, kinh, lạc, căn nguyên các bệnh, cách xem bệnh, phép xem mạch, trị bệnh bằng thuốc ta, rất là rõ ràng, giản tiện; không những các nhà muốn nghiên cứu nghề thuốc phải cần xem tới, mà hết thảy các nhà, nhà nào cũng nên có một bộ, để biết sách phòng bệnh, giữ mình, thực là một pho sách rất hay trong xã hội ta về đường thực dụng.

Cả bộ 10 quyển, giá	3$00
Cả 10 quyển đóng gọn làm một pho, bìa giấy, giá:	3$50
Ở xa mua gởi mandat trước thêm cước phí	0$40
Nếu lĩnh hóa giao ngân sẽ thêm cước phí	0$55

Thơ và mandat gởi cho

M. NGUYỄN-XUÂN-DƯƠNG

N° 123, Phố Khách -:- NAMDINH

NẾU TA PHẢI ĐAU

về bệnh dạ-dày, bệnh khó-tiêu, bệnh táo kết, bệnh sông-phan, bệnh thận-hư, đau đớn, bệnh tê-thấp, nhức-đầu, chóng-mặt, v. v. Nếu ta phải bệnh thoát-sang, bệnh nổi-gân-xanh, bệnh lở nhọt ở đùi, bệnh ngoài-da, bệnh hắc-điến, bạch-điến, hắc-lào, nhọt-sảy, ngứa-ngáy, v. v.

Ta nên trừ tiệt ngay những căn nguyên bệnh ấy đi, ta nên uống

TISANE des CHARTREUX de DURBON

làm bằng nguyên liệu các cây ở núi Alpes, lọc sạch máu xấu và cho ta sức khoẻ cũng như thuốc ấy đã cứu được muôn vàn người khác.

Nếu ta bị xanh xao, vàng bủng, yếu gân, phiền-muộn, mệt nhọc, không có sức lực, ta nên theo phương thuốc dùng hợp là PILULES SUPERTONIQUES và thuốc TISANE vừa lọc máu xấu lại vừa bồi bổ, thì ta sẽ chống được lại nghị và rất khoẻ mạnh.

CÁCH DÙNG VÀ GIẤY CHỨNG THỰC
Phòng thí nghiệm quan J. BERTHIER à GRENOBLE (Nước Pháp)

INJECTION PEYRARD D'ALGER

Thuốc thục hiệu này chế ra đã lâu rồi và hiệu-nghiệm hơn các thứ ĐỂ TRỊ BỊNH ĐAU-LẬU mới bị hay là có đã lâu rồi. Trong 232 người A-Rập dùng thuốc này thì lành bịnh hết 231 người (Y theo lời phúc của lương-y ở Alger)

BÁN TẠI SỞ: SPÉCIALITÉS PEYRARD, 44, Rue de Grenelle, PARIS
và cùng các nhà thuốc có danh

Thuốc Xán

Xơ mít một liều 1$20

trừ tuyệt bệnh Xán

Thuốc cai nha phiến

Bỏ rất êm đềm, Tam-kỳ biết tiếng, ai muốn khỏi nghiện. Gửi thư cho biết:

1/ Hút ngày mấy bữa?
2/ Mỗi bữa mấy phân?
3/ Xái ăn mấy lượt?

Nguyện sử tòa thượng hạng thông phán.

Trần-đức-Cảnh

57, Phố Định Tân, 57

Tonkin — NAM-DINH

KHỎI SỢ

CHẾT VÌ TÌNH

Ai mắc bịnh Phong-tình như: Dương-mai, cốt-khí, sang-độc, tim-la, đau lậu v. v.. Dùng nhiều thứ thuốc mà không hết, ấy là độc đã nhập vào cốt. Nên tìm thuốc:

SƯU ĐỘC BÁ ỨNG HOÀN

CỦA HIỆU THUỐC

ÔNG TIÊN

PHÚ-NHUẬN — SAIGON

Gồm trị các bịnh trên đây mới phát, hay là lâu năm trở đi trở lại, nó sẽ tống lôi gốc độc ra dứt tuyệt, khỏi trừ căng, không hại sinh dục, không hành bịnh nhơn. Người tây, người Tàu, người Ấn-độ người Annam trăm người không sai một.

Mỗi hộp 1$50, uống 5 ngày.

Đại-lý: Minh-Nguyệt và Lê-nam-Hưng Phan-thiết, Trương-trọng-Hy Phanri, Hồ-văn-Ba Qui-nhơn..

Có gởi cách lãnh hóa giao ngân do: NGUYỄN-VĂN-HOÀNH
Nhà thuốc ÔNG-TIÊN
Rue P. Blanchy prolongée SAIGON

Trẻ con ho nên dùng thuốc

Ho hiệu LAN-DINH

Rất hay. Mỗi lọ 0$10

VINH-HƯNG-TƯỜNG — VINH

BỆNH ĐÀN BÀ!

Phần nhiều đàn bà con gái thường mắc chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU tháng có tháng không, khi trồi khi sụt, trước hay sau khi kinh kỳ thường hay đau bụng kinh ra hoặc tím hoặc đen hoặc trắng; lậu huyết, băng huyết, gà con hư lạnh, khí hư, bạch trọc, tiểu tiện tức buốt, lệch tử cung, sa hoa muống cũng là thai tiền, sản hậu, mặt xám da vàng, kém ăn ít ngủ vân vân.....

Chứng KINH-NGUYỆT BẤT-ĐIỀU, khi sơ phát do bởi huyết hư, gan ráo. Thỉnh thoảng thấy gây gấy nóng rét, khùng khằng ho khan, gân thịt giật máy cạnh sườn đau bụng dưới tức. Ăn kém ngủ ít, mặt chóng đầu rức, thân mình buồn bạ. Hoặc vì phiền muộn, uất tức, hoặc vì bị bệnh lậu, giang mai truyền nhiễm, sau khi khỏi rồi không chịu bồi bổ, hay không biết kiêng cử cho hợp cách vệ sanh mà sinh ra. Ai bị các chứng kể trên nên mau dùng thuốc SƠ CAN BỔ HUYẾT hoàn là được chóng khỏi.

Mỗi ve 1$ — nửa tá 5$ —

Quý khách trong TRUNG NAM-KỲ, AI-LAO, mua thuốc, thư từ, mandat đề tên:

M. SINH-HUY

Rue Maréchal Foch à VINH

AI MANG BỆNH CỐT KHÍ ĐAU NHỨC GÂN CỐT

hãy dùng

THÁNH-DƯỢC BÉJEAN

là thứ thuốc chuyên trị các bệnh đau gân cốt, phong lở, nhức nhối và tất cả các bệnh phong (Goutte, Rhumatismes, Sciatique, Arthrite) rất hiệu hiệu.

Uống trong 24 giờ đồng hồ đã thấy bớt đau. Chỉ uống một chai đã thấy hiệu nghiệm như thần.

Có bán tại các tiệm thuốc tây Dépôt Général: 30 r des Francs Bourgeois PARIS

AI THƯƠNG VỢ,

mến con nên chú ý:

Thuốc ĐIỀU-KINH BẠCH-ĐÁI, hiệu « ÔNG TIÊN », đệ nhứt hay, trị bịnh bạch-đái hạ rất tài, người bịnh có huyết trắng dầm dề, khi nhiều khi ít, bầm đen, vàng vọt, trắng đục có giây có nhợt, nặng nhẹ lâu mau thì mấy dùng cũng dứt bịnh.

Mỗi gói 0$30 nửa lố 1$50, một lố 3$00

Và thuốc con nít THỐI-NHIỆT-TÁN, hết sức hạp với các chứng bịnh trẻ em: ăn không tiêu bụng lớn kéo gân xanh, nước da vàng thân thể ốm o, nóng đêm ngày con mắt tròm lơ, hay có ban trái đang nóng vùi dùng trong 10 phút hết liền, thuốc hết sức hay, thật rẻ mỗi gói có 0.10.

Không biết bao nhiêu thơ khen tặng từ dân đến quan, cùng trên các báo từ Nam chí Bắc. Xin đồng bào giúp nhau cổ động cho người bịnh biết thuốc hay mà dùng.

Có gởi lãnh-hóa giao-ngân do:

Nhà thuốc « ÔNG TIÊN »

Rue P. Blanchy prolongée — *Phú-Nhuận* — SAIGON

Đại-lý: Minh-Nguyệt Phan-thiết, Trương-trọng-Hy Phanri, Hồ-văn-Ba Qui-nhơn, Trần-ngọc-Xuân Bình-định, Nguyễn-hữu-Vinh Tourane, Vĩnh-hưng-Tường Vinh, Thông-Hoạt Quảng-trị, Nguyễn-văn-Minh Hải-phòng.

Cần thêm đại lý các tỉnh, huê-hồng nhiều, thể lệ dễ, xin viết thơ thương nghị với nhà thuốc.

Ai đa tư lự, tim óc hư nhược, tinh thần yếu đuối?

Ai khí huyết xấu, và kém sinh dục?

Nên chú ý!

1) THUỐC THANH TÂM

Bổ-não-hoàn

Chuyên môn hưng vượng tinh thần, sung tác não lực, bồi bổ tâm huyết, thống trị những người chăm chỉ học tập, tư lự quá độ hoặc hằng ngày làm việc bằng trí não nhiều, hao tổn tinh thần, lao thương tâm huyết, linh ra rối loạn gân óc, tâm thần bất định, ít nhớ hay quên hay đánh trống ngực, nằm hay giật mình, ngủ không yên giấc, mơ màng, mê sảng, chóng mặt, nhức đầu, nếu để lâu ngày sẽ sinh chứng xuyên-đầu-thống (đau óc) nữa, tứ chi bải hoải, ăn uống kém ngon v.v.

Dùng thuốc này lập tức lành mạnh

2) THUỐC ĐIỀUKINH

Bổ-huyết-hoàn

Chuyên môn điều hòa kinh-nguyệt, bồi ấm bổ huyết, và tốt đường sinh dục. Thống trị đàn bà các chứng kinh-nguyệt xấu kém bất điều, thấy kinh tháng sớm, tháng muộn, tháng có, tháng không, tháng nhiều, tháng ít, hoặc một tháng thấy kinh vài lần, kinh kỳ trước sau đau bụng, kinh ra hoặc tím, hoặc đen, hoặc loãng, trắng, hoặc huyết hôn, huyết cục, lậu huyết, băng huyết, tích huyết, dong huyết, dạ con hư lạnh, óc khi sinh chứng khí hư (bạch-đái) nữa, làm cho ngăn trở, sinh dục lâu năm không chửa, sản hậu gầy mòn, mặt vàng da sám, kém mọi sức khoẻ v. v. Dùng thuốc này đều được khỏi cả.

2 thứ thuốc này cùng giá mỗi lọ 1$00, *nửa tá* 5$00

Bán tại

Á-CHÂU DƯỢC-PHÒNG

N° 127 Hàng Bông -:- Hanoi

PHOTOGRAPHES

EXIGEZ LES ÉMULSIONS TROPICALES

& VOUS SEREZ TOUJOURS SATISFAITS

Plaques AVIATOR 650 H & D
Pellicules AVIACHROM 1300 H & D
Papiers et Cartelines en tous genres etc etc.

PHOTO — PHONO — MUSIQUE

Mme Richard 7 rue citadelle - HUẾ

KHI ĐANG ĐỢI THẦY THUỐC

Là tên quyển sách ông lương y Dupeyroux mới làm ra, có 175 trang nhà nào cũng nên có. Gởi đến tận nhà Viết thơ (kèm thêm 0$15 tem) cho Laboratoires DUPEYROUX, 5, *Square de Messine, PARIS.*

BAC-NINH

Bệnh quỷ đá có thuốc tiên!!

Nếu ai mắc LẬC, hay TIM-LA, hay LẬU nhập CỐT [illegible] vi-trùng GONOCOQUE [illegible] GIA-CON [illegible] TIÊM-LA nhập CỐT, [illegible] vi-trùng SPIROCHETE DE SCHANDINE [illegible] TIM-LA, [illegible] vi trùng BACCILLE DE DUCREY [illegible] TIM-LA [illegible] CỐT [illegible] HOÀNG-VĂN-ẤP [illegible] LẬU, [illegible] TIM-LA [illegible] CHANCRE-MOU [illegible] ĐẠI LÝ LÊ-NAM-HƯNG [illegible] PHAN-THIẾT, HỒ-VĂN-CHIÊU [illegible] QUẢNG-NGÃI, [illegible] viết thơ về Bản-hiệu.

MUỐN ĐỠ SỨC MẠNH

trong lúc cần LÀM VIỆC NHIỀU

DÙNG THUỐC **"THALASSAN"**

làm cho gân cốt cứng cáp, bắp thịt nở nang, làm việc lâu mệt.

Thuốc comprimés THALASSAN rất cần cho các người làm thể thao, cho các thí sinh, và tất cả những người nào phải làm việc nhiều, việc làm chân tay hay việc học hành nghĩ ngợi. Làm cho đỡ đói và đỡ đói khát, nhưng đến lúc ăn uống thì vẫn ngon miệng.

THALASSAN tránh khỏi sự yếu đuối mỏi mệt, làm cho đi đến nơi đến chốn.

Thuốc Thalassan Comprimés bán tại các hàng bào chế tốt, chỗ đề chánh và phát giấy bảo cách dùng ở:

Tourane: Pharmacie Pham Doan Diem
Quinhon: Pharmacie Thai Khuang Khiet

Hiệu chánh:

Laboratoires THALASSAN, 5, *Square de Messine*, PARIS

SAVON ĐẠI-TÂM 72%

THẬT TỐT! GIÁ RẺ!

Trung-kỳ mua sỉ xin do:

Sté HƯNG-TÂN PHANRI — Tổng Đại-lý: Phanthiết — Phanri — Phanrang — Nhatrang và Dalat.

M. HOÀNG-THỤY-VÂN 12 Rue Paul-Bert VINH
Tổng Đại-lý: Thanh — Nghệ — Tịnh

Madame CAO-XUÂN XAN Maison Nam-Hóa
Đại-lý: Huế và Tourane

KHẮP ĐÔNG-DƯƠNG CHỢ CÙNG QUÊ

Là lần thứ nhất trong nghề dệt ta
Mới chế ra?

Bổn hiệu mới chế ra thứ áo Chemisette để mặc mùa nóng bức rất mát, để chơi Tennis rất tiện, mà nhất là các ngài bận Âu-phục rất đẹp rất lịch sự.

ÁO MÀU TRẮNG HAY MÀU GHI,

Cổ có Fermeture-Eclaire	hạng nhất 2$00	hạng nhì 1$50
Cổ cài Cúc	hạng nhất 1$50	nhì 1$00

Gởi đi xa thêm 0$25 tiền cước.

Giầy deux couleurs vẫn bán 5$50 gởi đi thêm 0$70 cước.

Catalogue AN-THÀNH 1933 vẫn trừ 15%

Giầy vải trắng hay vải đen đế crêpe đúc vẫn bán 1$65 gởi đi thêm 0$55 tiền cước.

AN-THÀNH — 27 Phố hàng Đào — HANOI

MAGASIN DE SOIERIES

TAN-LỢI

133-140, Boulevard Tổng-đốc-Phương — Cholon

Bổn hiệu bán sỉ và bán lẻ đủ các thứ hàng Tàu, hàng Thượng-hải, như lãnh, xuyến, trừu, cẩm nhung, cẩm-châu v. v. Hàng thiệt tốt, thiệt bền, hàng nhuộm đen mặc đến rách không hề sợ phai trổ. Bán lẻ đủ các thứ hàng Bombay, hàng Nhựt bổn v. v., khăn đội đầu rất và thêu nhiều kiểu, nhiều màu thiệt đẹp, đủ các thứ màu nhuộm của Tây hiệu « Teinture Idéales » danh tiếng thuở nay ở Nam kỳ.

Lãnh bán sách mới xuất bản nhan hiệu « Pagode Chinoise et Annamite de Cholon » (Bổ-ngan Hán Việt tự miếu) viết toàn Pháp văn của M. Lê-văn-Lưu, hàn lâm học sĩ, thưởng thụ ngũ đẳng Bảo-đẩu bội tinh, ... có 30 cái ảnh chụp (photogravure).

Sách nên đọc, giá 1$00, gởi theo cách lãnh hóa giao ngân 1$30.

Mấy nhà bán sách tây và ta tại Saigon có bán

Bánh hộp biscuits « Kim-Thời » của bổn hiệu chế tạo chẳng khác nào biscuits mélangés choisis của Tây, được nhiều người khen ngợi. Bán lẻ mỗi hộp 0$75 tại bổn hiệu (mua sỉ có huê hồng)

Ở Bắc-kỳ có bán ở hiệu Quảng-vọng-Thành Nội-bảo 129 Bonnal Haiphong, giá mỗi hộp là 0$80.

Bổn hiệu buôn bán đã mấy chục năm trong các tỉnh Trung-kỳ và Bắc-kỳ.
Ở xa xin viết thơ về thương nghị. — TÂN-LỢI

133-140 Bd Tổng đốc Phương — CHOLON

Imprimerie TIẾNG-DÂN, HUẾ.

Directeur Gérant: HUỲNH-THÚC-KHÁNG